

Praktiska Sverige AB

Beslut för gymnasieskola med yrkes- och introduktionsprogram

efter tillsyn i Praktiska Gymnasiet Kristianstad
belägen i Kristianstad kommun

Tillsyn i Praktiska Gymnasiet Kristianstad

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Praktiska Sverige AB (org. nr. 556257-5786) under våren 2015. Praktiska Gymnasiet Kristianstad besöktes av Skolinspektionen den 10, 11 och 17 mars 2015. Vid besöken genomfördes intervjuer med elever i årskurserna 1 till 3, pedagogisk personal, personal inom elevhälsan samt skolans rektor. Vid besöket den 17 mars genomfördes även lektionsobservationer i fyra olika ämnen.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Av Skolverkets statistik för år 2014 framgår att 65 procent av eleverna får en gymnasieexamen från ett nationellt program. Den genomsnittliga betygspoängen är 12,2 för elever med examens- eller studiebevis och 14,2 för elever med examensbevis. Vidare framgår att 77 procent av eleverna slutför sin utbildning inom fyra år.

Enligt Praktiska Gymnasiet Kristianstads kvalitetsredovisning för läsåret 2013/2014 uppnår 54 procent av eleverna inte kunskapskraven för betyget E i matematik. I engelska 5 är det 46 procent av eleverna som inte uppnår betyget E och i svenska når 27 procent av eleverna inte betyget E.

Resultat trygghet och studiero

I Praktiska Gymnasiet Kristianstads kvalitetsrapport för läsåret 2013/2014 redovisas enkätresultat som visar att 70 procent av eleverna trivs på skolan och 60 procent uppger att de har studiero på lektionerna. Föregående år var motsvarande siffror 85 respektive 45 procent.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande vid vite	2015-09-15
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande vid vite	2015-09-15
3. Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram	Ingen brist konstaterad	
4. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
5. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
6. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
7. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det område som granskats.

Sammanfattande bedömning

Inom ramen för denna tillsyn granskas ovan angivna områden. Skolinspektionen har i denna tillsyn även följt upp effekterna av huvudmannens arbete inom de områden som i tidigare tillsyn (dnr. 44-2012:1164) befunnits bristfälliga. Skolinspektionen bedömer vid denna tillsyn att de åtgärder som huvudmannen vidtagit för att komma tillrätta med tidigare konstaterade brister inom grundläggande värden, trygghet och studiero, bedömning och betygssättning, pedagogiskt ledarskap och utveckling av utbildningen, erbjudande av utbildning samt omfattning, innehåll och resurstillgång gett önskad effekt. Däremot konstaterar Skolinspektionen i detta beslut att de åtgärder som huvudmannen vidtagit för att verksamheten vid Praktiska Gymnasiet Kristianstad ska motsvara författningarnas krav avseende

Beslut

2015-06-18

4 (20)

Dnr 44 - 2014:8367

undervisning och lärande och extra anpassningar och särskilt stöd inte gett tillräcklig effekt eftersom brister inom dessa områden åter konstateras.

Skolinspektionen har i beslut efter kvalitetsgranskning av skolors arbete för att förebygga studieavbrott i gymnasieskolan i februari 2015 (dnr. 400-2014:4245) bedömt att Praktiska Gymnasiet Kristianstad behöver förbättra arbetet med att uppmärksamma, kartlägga och utreda elevers behov av stöd för att motverka och förhindra studieavbrott. I beslutet bedömer Skolinspektionen vidare att ett utvecklingsarbete behöver inledas på skolenheten för att förbättra styrning och ledning så att eleverna får det stöd de behöver och att skolenhetens olika aktörer samverkar i detta arbete.

Skolinspektionen bedömer i detta beslut att eleverna på Praktiska Gymnasiet Kristianstad under en längre tid inte fått ett tillräckligt lärarstöd och att det påverkat elevernas möjlighet att nå målen för utbildningen. Tillsynen visar att undervisningen i flera ämnen saknat en långsiktig planering och struktur som bland annat inneburit att elever fått läsa om delar av kurser eftersom dokumentation från tidigare lärare saknas. Bristande kontinuitet i undervisningens planering och organisation bedöms också negativt ha påverkat elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens arbetsformer och innehåll. Att skolan haft stor omsättning av lärare, och att flera lärare saknar behörighet för den undervisning de bedriver har medfört att eleverna inte fått sin rätt till utbildning tillgodosedd då undervisningen inte hållit tillräckligt hög kvalitet. Detta bedöms vara bidragande faktorer till att närmare hälften av skolans elever inte uppnår kunskapskraven i ett eller flera ämnen. Att skolan under lång tid underlåtit att utreda elevers behov av särskilt stöd bedöms vara en annan starkt bidragande faktor till att många elever inte når målen för utbildningen inom avsedd tid.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Praktiska Sverige AB att vid vite av 500 000 kr senast den 15 september 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Praktiska AB inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömande av vitet.

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de examensmål som gäller för det nationella program som eleven läser. Undervisningen ska utformas och genomföras så att alla elever, såväl på nationella program som på introduktionsprogram, ges möjligheter att nå samtliga kunskapskrav inom de ämnen som eleven läser, det vill säga såväl i gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper, intressen och lärstilar och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Praktiska Sverige AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.1 Kunskaper)
- Lärarna ser till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. (Lgy 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristerna. Bristerna kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Undervisningen ska utformas så att eleverna får ett aktivt lärarstöd. I detta ingår att läraren ska utgå från enskilda elevers behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande.
- Lärarna ska se till att eleverna får vara delaktiga i planeringen och utvärderingen av undervisningen.
- Huvudmannen och rektorn ska se till att lärarresursen på skolenheten är utformad så att elevernas rätt till utbildning garanteras. I detta ingår att huvudmannen aktivt ska verka för att lärarna har utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att alla elever ska ges den ledning och den stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Av läroplanen framgår bland annat att läraren ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. Det framgår också att läraren ska vägleda eleverna så att de kan ta ställning till hur kunskaper används, handleda och stödja elever och ge särskilt stöd till elever i svårigheter. Vidare ska läraren organisera och genomföra arbetet så att eleven utvecklas efter sina egna förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga samt successivt få fler och större självständiga uppgifter och ökat eget ansvar. Det framgår också av läroplanen att läraren ska svara för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och innehåll i undervisningen.

Av skollagen (26 kap. 2 § andra stycket) framgår att om det vid tillsynen av verksamheten vid en skolenhet konstateras återkommande brister som påtagligt påverkar förutsättningarna för elever att nå målen för utbildningen, ska lärarresurserna vid skolenheten analyseras. Vidare framgår av skollagen (26 kap. 10 § andra stycket) att om en analys enligt 2 § andra stycket ger stöd för det, kan åtgärderna omfatta förändringar i lärarresurserna.

Skolinspektionen har i tidigare tillsyn funnit brister i skolans arbete med lärande och undervisning. I beslut den 14 juni 2013 (dnr. 44-2012:1164) förelade Skolinspektionen Praktiska Sverige AB att vidta åtgärder som säkerställer att undervisningen anpassas efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande och att eleverna ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Eleverna uppger vid intervjuerna att det "försvinner lärare hela tiden" och att detta gjort att det särskilt under hösten 2014 varit otryggt och rörigt i undervisningen. De uppger också att schemat inte fungerat när det bytts lärare

och att lektioner har blivit inställda eller att lärare "släppt hem" dem. Det finns elever som uppger att de inte hade någon lärare i engelska under hösten. Andra elever säger att de haft lektioner men inte blivit klara med arbetsområden som de nu måste ta igen. Vidare uppger elever att även om de blivit bedömda på moment inom en kurs tycker de att de nu upptäcker att de har kunskapsluckor. De säger också att nya lärare oftast inte fått information från den tidigare läraren om vad eleverna gjort och vad de kan vilket gör att det inte blir kontinuitet i kurserna och moment görs utan ett sammanhang. Eleverna säger att det är jobbigt att hela tiden lära känna nya lärare och att det påverkar i vad mån de ber lärarna om hjälp under lektionerna eller berättar vad de har svårt för. Elever beskriver det som att de "förlorar i skolresultat" eftersom lärarna inte känner dem och inte vet vad de tidigare fått undervisning i trots att flertalet kurser är pågående. De uppger att de under våren måste ha "dubbelpass" i den pågående kursen i naturkunskap för att de inte lärt sig något under hösten.

Av lärarintervju framkommer att dokumentation ibland saknas vid överlämnande från tidigare lärare och att skolan inte har några rutiner för sådana överlämningar. Lärare uppger att de får "börja om" eftersom "eleverna inte verkar kunna så mycket". Rektorn säger att eleverna upplever de många lärarbytena som jobbiga och att det är svårt för eleverna att knyta an till en lärare. Rektorn har också fått signaler från lärare om att det saknats dokumentation över vad eleverna arbetat med.

Av den redovisning som Skolinspektionen begärt in i samband med denna tillsyn framgår att drygt hälften av skolans lärare bytts ut under det senaste året och att skolan vid tiden för tillsynen har en lärare som har lärarlegitimation och två lärare som har ansökt om sådan legitimation. Övriga lärare saknar lärarutbildning. Undervisningen i ämnena biologi, historia, matematik, naturkunskap, religionskunskap, samhällskunskap och svenska bedrivs helt eller delvis av lärare som saknar behörighet att undervisa i dessa ämnen. Rektorn och huvudmannen uppger att det är svårt att rekrytera utbildade lärare varför huvuddelen av skolans lärare är visstidsanställda. Huvudmannen uppger att man annonserar enligt sedvanliga rutiner och att man även kontaktat bemanningsföretag och gjort en intern översyn för att se om någon lärare kan flyttas från huvudmannens övriga skolor.

Eleverna säger att de nu oftast får en planering över vad de ska göra i ett ämne men kan inte ge några exempel på hur de får inflytande och möjlighet att påverka undervisningen. Några elever säger att om de inte är nöjda med lärarens undervisning pratar de med läraren efter lektionen eller så går de till rektorn. Några elever säger att de någon gång fyllt i en enkät gällande

undervisningen men att de inte fått återkoppling på denna, andra elever säger att de aldrig fått utvärdera undervisningen. Av intervju med lärare framgår att eleverna i något ämne får ha synpunkter på en grovplanering av ett arbetsområde eller kurs men i andra ämnen menar lärarna att det är så mycket som ska hinnas med att eleverna inte kan ges något inflytande över just innehållet i undervisningen. I några ämnen beror detta enligt lärarna på att det saknats underlag från tidigare undervisande lärare i kursen. I ett annat ämne uppger läraren att det är svårt att få eleverna att vilja ha ett inflytande och att eleverna helst vill att läraren bestämmer. Lärare i yrkesämnena ger exempel på hur eleverna får inflytande över arbetsformer och redovisningstillfällen. Det framkommer däremot inga exempel på hur eleverna ges inflytande över innehållet i undervisningen.

Skolans egen enkät för år 2014 visar att hälften av eleverna anser att de kan påverka hur lektionerna läggs upp och något fler, drygt 60 procent, anser att lärarna lyssnar och tar hänsyn till vad de tycker. Skolinspektionens enkät inför tillsynen indikerar att skolans lärare i låg utsträckning låter eleverna vara med och påverka undervisningens innehåll. Rektorn uppger att hon diskuterar elevinflytande med lärarna under de gemensamma konferenserna. Hennes uppfattning är att eleverna inte vet vad elevinflytande är och att det är skolans mål att de ska förstå det.

Eftersom tillsynen visar att eleverna under pågående kurser haft en stor omsättning av lärare som inneburit att eleverna inte fått en kontinuitet i undervisningen och inte heller getts det stöd och den handledning de behöver uppfyller inte verksamheten författningarnas krav när det gäller att ge eleverna ett aktivt lärarstöd. Utredningen visar att eleverna får läsa om kursavsnitt eftersom skolan brister i att säkerställa att relevant information lämnas vidare vid lärarbyten. Utan sådan information saknas förutsättning för kvalitet och progression i undervisningen. Ett aktivt lärarstöd förutsätter vidare att läraren lär känna enskilda elevers behov, intressen och förutsättningar och eleverna ger uttryck för att sådana omständigheter inte rått på skolan under en längre tid. Tillsynen visar också att eleverna i flera ämnen inte ges ett inflytande över undervisningens innehåll. Verksamheten uppfyller därmed inte heller författningarnas krav i detta avseende. Den stora omsättningen av lärare under pågående kurser har medfört att kursplaneringar behövt göras om och att utrymme för elever att påverka undervisningens innehåll saknas. Huvudmannen och rektorn ska därför säkerställa att eleverna ges ett aktivt lärarstöd och att eleverna får ett reellt inflytande över undervisningens innehåll. Skolinspektionens utredning visar att det vid skolenheten i april 2014 fanns 17 anställda lärare varav nio lärare hade en lärarutbildning. Ett år senare

har skolan 17 anställda lärare varav två lärare är föräldralediga. Av de 15 lärare som är i tjänst vid tillsynsbesöket har fyra lärare en lärarutbildning. Vid tillsynsbesöket bedrivs undervisningen av tre tillsvidareanställda lärare och 12 lärare som är visstidsanställda. En majoritet av de visstidanställda lärarna är anställda på tre månader men det finns även lärare som är anställda på en månad. Undervisningen i ämnena biologi, historia, matematik, naturkunskap, religionskunskap och samhällskunskap bedrivs helt eller delvis av lärare som saknar behörighet i ämnet.

Att eleverna inte fått någon kontinuitet i sin undervisning och inte getts den handledning, det stöd och det inflytande de har rätt till i undervisningen beror på de många lärarbyten och den höga andel obehöriga och visstidsanställda lärare de har haft under pågående kurser. Intervjuer med elever och lärare visar på ständiga lärarbyten och att lärarresursen på skolan under avsevärd tid inte varit så utformad att en kontinuitet och progression i undervisningen kunnat säkerställas. Att huvudmannen anser sig ha tvingats visstidsanställa en majoritet av skolans lärare för att de saknar lärarutbildning bedöms ha bidragit till en hög läraromsättning liksom att anställningstiderna är korta. De ansträngningar som huvudmannen gjort för att anställa behöriga lärare bedöms inte vara tillräckliga eftersom huvudmannen nu har färre behöriga lärare, med kortare anställningstider än tidigare år. I detta beslut konstateras brister av sådan art att Skolinspektionen ska analysera om det finns en koppling mellan bristerna och lärarresurserna. Skolinspektionens utredning visar att så är fallet och förelägger därmed huvudmannen att vidta åtgärder som omfattar förändringar i lärarresurserna.

Huvudmannen ska säkerställa att lärarresursen på skolenheten utformas så att eleverna får ett aktivt lärarstöd i undervisningen och att eleverna ges inflytande över undervisningen. Huvudmannen och rektorn måste därmed vidta åtgärder för att säkerställa att lärarresursen på skolenheten är utformad så att elevernas rätt till utbildning garanteras. I detta ingår att huvudmannen aktivt ska verka för att lärarna har utbildning för den undervisning de ska bedriva och att undervisningen genomförs så att det sker en progression i elevernas lärande.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart.

Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande enligt skollagen får förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövt. Skolinspektionen ska vidare om det vid tillsynen av verksamheten vid en skolenhet konstateras återkommande brister som påtagligt påverkar förutsättningarna för elever att nå målen för utbildningen analysera lärarresurserna vid skolenheten. Om skäl finns ska ett föreläggande formuleras med åtgärd om förändring i lärarresursen för att avhjälpa bristen.

Som Skolinspektionen redovisat ovan i detta beslut uppfyller Praktiska Sverige AB:s verksamhet inte de krav som följer av författningarna. Praktiska Sverige AB föreläggs därför att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

Skolinspektionen har i tidigare tillsynsbeslut bland annat förelagt huvudmannen att vidta åtgärder för att förbättra arbetet med att anpassa undervisningen efter elevernas behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande samt vidta åtgärder för att eleverna ska ges ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll. Skolinspektionens finner vid sin tillsyn i mars 2015 att de åtgärder som huvudmannen vidtagit sedan föregående tillsyn inte gett önskad effekt eftersom bristerna åter kunnat konstateras. Med hänsyn till den tid som förflutit kan bristerna inte betecknas vara av tillfällig art. Huvudmannens underlåtenhet att omedelbart vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna försvårar elevernas förutsättningar att nå målen för utbildningen. Mot ovanstående bakgrund finner Skolinspektionen skäl att förena föreläggande med vite.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser också samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen. Det kan också omfatta undervisning som är förlagd till arbetsplats (APL). Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i

undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Praktiska Sverige AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärd behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Ansvariga på skolan ska skyndsamt utreda elevens behov av särskilt stöd, om det visar sig att stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckliga för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på ett nationellt prov, genom uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga eller om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds.

Skolinspektionen har i tidigare tillsyn funnit brister i skolans arbete med särskilt stöd. I beslut den 14 juni 2013 (dnr. 44-2012:1164) förelade Skolinspektionen Praktiska Sverige AB att vidta åtgärder som säkerställer att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds och att utredningen sker i samråd med elevhälsan. Vidare förelades huvudmannen att vidta åtgärder som säkerställer att rektorn fattar beslut om åtgärdsprogram som anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. I detta ingår att insatserna i åtgärdsprogrammet fortlöpande utvärderas och att rektorn ser till att eleverna ges det särskilda stöd som de behöver.

Av den senast upprättade kvalitetsredovisningen för Praktiska Gymnasiet Kristianstad framgår att dåvarande ansvarig rektor i juni 2014 bedömt att hälften av skolans elever har behov av särskilt stöd men att endast ett fåtal av dessa elever utretts och fått ett åtgärdsprogram. Rektorn konstaterar i redovisningen att skolan misslyckats dels med att ge eleverna det stöd de behöver och dels med att skapa en lärandemiljö som främjar elevernas lärande och utveckling mot kunskapsmålen. Av dokumentationen framgår en rad åtgärder som skolan behöver arbeta med. Exempel på åtgärder som anges är språkstöd till elever med annat modersmål, tydliga rutiner kring arbetet med särskilt stöd, tidig kartläggning av elever som påbörjar ett introduktionsprogram samt rutiner för snabbt agerande då elever är frånvarande från skolan.

På begäran av Skolinspektionen redovisar skolan en sammanställning som visar att 40 elever som går i årskurs 2 och 3, ännu inte fått betyg i ett eller flera av de gymnasiegemensamma ämnen som enligt skolans programplaner läses i årskurs 1. Det framgår också att fyra elever går ett fjärde år eftersom de saknar betyg i såväl yrkeskurser som i kurser inom de gymnasiegemensamma ämnena. Skolinspektionen begärde även in de utredningar som skolan gjort under innevarande läsår. Vid tillsynsbesöket har endast två utredningar genomförts under innevarande läsår, båda under februari och mars månad. I bägge utredningarna konstateras att eleven har behov av särskilt stöd och att åtgärdsprogram ska upprättas.

Eleverna säger vid intervjuerna att hälften av eleverna på skolan nog inte klarar målen. Enligt eleverna "försvinner" lärare hela tiden vilket leder till att skolan inte har koll på vilka behov eleverna har. Det finns elever i samtliga årskurser som menar att de behövt stöd under hela sin tid på skolan men att dessa behov först nu uppmärksammas av skolan.

I intervjuer uppger lärare att om en elev får många så kallade F-varningar görs ett uppmärksammande om detta till elevhälsan. Vad som sen sker vet lärarna inte. Någon lärare har nyligen fått i uppgift att göra en utredning som underlag för beslut om eventuella stödåtgärder i ämnet matematik. Lärarna uppger vidare att studiehandledning på modersmålet tidigare diskuterats som en möjlig stödåtgärd och att det nog kan finnas elever vars eventuella behov av studiehandledning på modersmålet behöver utredas. I Skolinspektionens enkät inför tillsynen framkommer tydligt att lärarna anser att skolan brister i att skyndsamt utreda elever som har behov av särskilt stöd.

Rektorn och personal inom elevhälsan uppger att flera rektorsbyten under hösten, tillsammans med att skolan större delen av hösten saknat specialpedagog, inneburit att elevhälsans arbete med att utreda elevers stödbehov inte fungerat. Arbetet har dock kommit igång igen och flera utredningar pågår. Personal inom elevhälsan uppger att de tvingats prioritera vilka elever som de först ska utreda och att de börjat med elever som går i årskurs 3 och kommer sen fortsätta med elever i årskurs 2 och 1. Enligt elevhälsan finns det elever med hög frånvaro vars behov behöver utredas men som ännu inte hunnit utredas.

Rektorn bekräftar vid intervjun att avhopp i skolans ledning under hösten gjort att elever som av tidigare rektor bedömts vara i behov av särskilt stöd inte utretts.

Huvudmannen uppger att Praktiska Gymnasiet Kristianstad från och med mars månad ska tillföras ytterligare specialpedagogisk kompetens motsvarande en 30 procents tjänst. Vidare ska den hos huvudmannen centralt placerade specialpedagogen användas som stöd till skolan och för att övervaka och snabbt rapportera eventuella behov till huvudmannen.

Eftersom det finns elever vid Praktiska Gymnasiet Kristianstad vars behov av särskilt stöd inte skyndsamt har utretts uppfyller verksamheten inte författningarnas krav. Skolinspektionens utredning visar att tidigare rektor i juni 2014 bedömt att hälften av skolans elever är i behov av särskilt stöd och behöver utredas och att sådana utredningar inte gjorts under hösten 2014. Skolinspektionens utredning visar också att trots att skolans personal under läsåret uppmärksammat elever som har hög frånvaro och elever som kan vara i behov av studiehandledning på modersmålet har dessa elevers eventuella behov av särskilt stöd inte utretts. Vid tillsynsbesöket i mars 2015 har skolan påbörjat arbetet med att utreda elevernas behov av särskilt stöd och huvudmannen tillför ytterligare resurser till elevhälsan. Intervjuer med rektor och elevhälsan visar att skolan har tvingats prioritera att genomföra

utredningar för elever som nu går i årskurs tre och att elever i övriga årskurser står på kö för att få sina behov utredda. Att huvudmannen efter tillsynsbesöket uppger att man ytterligare utökar elevhälsans resurser föranleder inte att Skolinspektionen ändrar sin bedömning. Huvudmannen och rektorn ska därför säkerställa att elevers behov av särskilt stöd skyndsamt utreds om det visar sig att stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckliga för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga eller om eleven visar andra svårigheter i sin skolsituation.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Skolinspektionen får enligt skollagen förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart. Ett föreläggande ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande enligt skollagen får förenas med vite. Skolinspektionen ska förena ett föreläggande med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Som Skolinspektionen redovisat ovan i detta beslut uppfyller Praktiska Sverige AB:s verksamhet inte de krav som följer av författningarna. Praktiska Sverige AB föreläggs därför att vidta de åtgärder som beskrivits ovan.

Skolinspektionen har i tidigare tillsynsbeslut konstaterat brister avseende skolans arbete med särskilt stöd och huvudmannen förelades att avhjälpa bristen. Skolinspektionens besök i mars 2015 visar på en kvarstående brist vad gäller skolans skyldighet att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd, och bristen kan därför inte anses vara av tillfällig art. Skolans underlåtenhet att utreda behovet av särskilt stöd kan leda till att elever inte når de kunskapskrav som minst ska uppnås, och försvårar härigenom allvarligt elevers förutsättningar att nå målen för utbildningen. Mot ovanstående bakgrund finner Skolinspektionen skäl att förena föreläggandet med vite.

Övriga arbetsområden

Arbetsplatsförlagt lärande, grundläggande behörighet och introduktionsprogram

Skolan ska se till att elever på yrkesprogram får den utbildning de har rätt till avseende arbetsplatsförlagt lärande (APL) och möjlighet att nå grundläggande behörighet. APL är en central del i all yrkesutbildning, då denna ska bidra till att eleven utvecklar såväl yrkeskunskaper som en yrkesidentitet. För elever som läser i huvudsak skolförlagd utbildning ska APL motsvara minst 15 veckor av den samlade utbildningstiden och för elever som är lärlingar ska APL motsvara minst 50 % av utbildningen. Skolan ska ha kvalitetssäkrat arbetsplatsen så att eleven har reell möjlighet att nå de kunskaper som eleven är avsedd att uppnå på arbetsplatsen, exempelvis att skolan avtalat med arbetsplatsen om vilka delar av det centrala innehållet på en eller flera kurser som ska behandlas. Skolan ska också följa upp att så sker. Handledaren är en central aktör, och behöver förutom kunskaper inom yrket också ha kunskaper om de mål som eleven ska uppnå och bedömas gentemot så att eleverna får adekvata arbetsuppgifter utifrån detta.

Att eleverna ges möjlighet till fortsatta studier på högskolenivå är en central rättssäkerhetsfråga. Det är dock inte tillräckligt att eleverna ges en teoretisk möjlighet att uppnå grundläggande behörighet utan skolan bör också göra det praktiskt möjligt för eleverna, ex. genom att undvika schemakrockar.

För introduktionsprogrammen finns inga nationellt fastställda programstrukturer eller examensmål, utan utbildningen ska utformas så att eleven förbereds för vidare studier eller etablering på arbetsmarknaden. Ett centralt instrument i denna planering är elevens individuella studieplan. Eleven ska, utifrån sina behov, få en utbildning som uppfyller introduktionsprogrammets syfte så att elevens mål med utbildningen kan uppnås.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Detta avser samtliga ämnen som eleven läser, det vill säga såväl gymnasiegemensamma ämnen som programgemensamma ämnen, ämnen inom inriktningar och fördjupningsämnen.

Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. I de fall eleven har haft hela eller delar av kurser förlagda till arbetsplats (APL) ska bedömning av detta ingå i den samlande bedömningen.

Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Detta gäller alla elever, oavsett om de går ett högskoleförberedande program, yrkesprogram eller introduktionsprogram. Det kan därmed också avse miljöer utanför skolan men som ingår i skolans verksamhet, exempelvis på arbetsplats (APL). Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Analysen ska omfatta hela utbildningen och inte avgränsas till exempelvis resultat enbart i gymnasiegemensamma ämnen utan ska också omfatta uppföljning av resultat i fördjupningsämnen, från lärande som sker på arbetsplats (APL) och undervisning på introduktionsprogram. Förbättringsåtgärder kan exempelvis vara att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning

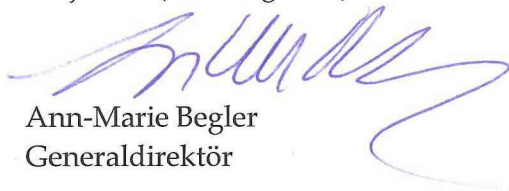
Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa områden.

Beslut

2015-06-18
17 (20)

Dnr 44 - 2014:8367

I ärendets slutliga handläggning har deltagit rättschef Marie Axelsson, avdelningsjurist Staffan Opitz, enhetschef Maria Kärrman och utredare Inger Börjesson (föredragande).

Ann-Marie Begler
Generaldirektör

Hur man överklagar, se bilaga 3

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Praktiska Gymnasiet Kristianstad

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Praktiska Gymnasiet Kristianstad

Huvudman för Praktiska Gymnasiet Kristianstad är Praktiska Sverige AB med org. nr. 556257-5786. Skolenheten har 95 elever varav 53 elever läser en gymnasial lärlingsutbildning och 27 elever läser på ett introduktionsprogram. På Praktiska Gymnasiet Kristianstad erbjuds följande nationella program:

- Bygg- och anläggningsprogrammet med inriktning husbyggnad
- Handels- och administrationsprogrammet med inriktning handel och service
- Hantverksprogrammet med inriktning övriga hantverk
- Naturbruksprogrammet med inriktning djur
- VVS- och fastighetsprogrammet med inriktning VVS
- Vård- och omsorgsprogrammet

Bilaga 3: Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund.

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.